

Has vist mai un herbari? Són d'allò més interessants! Imagina un atlas de plantes, però en comptes de ser-hi dibuixades hi ha exemplars assecats, a vegades de colors. Els herbaris ens donen un munt d'informació sobre la flora, a vegades d'un lloc determinat, o d'un tipus de plantes. Al Museu Darder en guardem uns quants, fins i tot preparats per alumnes, com el del Col·legi del Collell, fet el 1953, sobre el que pots llegir en la [peça destacada](#)

SABIES QUE...

- Des de molt antic es van agrupar les plantes per poder-les estudiar, sobretot les espècies medicinals. Primer es feien jardins o horts de plantes vives, i quan es va inventar el paper, dibuixos que s'anaven copiant i tornant a copiar. Això feia que a vegades, els copistes modifiquessin l'aspecte real de la planta.
- Els primers herbaris es van crear, gairebé de forma accidental, a mitjans del S. XVI, a Itàlia, quan es va descobrir que les plantes aplanades i assecades es conservaven bé. Tant, que encara es conserven alguns herbaris d'aquella època, de fa més de 400 anys!
- Si estan ben fets, amb un bon manteniment i conservació, els herbaris poden arribar a durar segles.
- A més de les plantes, és important que cada plec d'herbari tingui una etiqueta amb el nom, el lloc on s'ha collit, la data, si hi havia més plantes iguals,... amb això podem saber com canvia la vegetació dels llocs.
- L'herbari més voluminós del món és el del Museu Nacional d'Història Natural de França, amb uns 9 milions de plantes.
- Actualment s'estan fent herbaris digitals, amb fotografies de les plantes vives i informació sobre elles, com el de Flora Catalana (<http://www.floracatalana.net/>), o bé amb les plantes escanejades, com l' Herbari Virtual del Mediterrani Occidental (<http://herbarivirtual.uib.es/>).

CREA!

Aprofitant que ja es pot sortir (amb mesura), us proposem fer un petit herbari particular. Pots agafar plantes de casa teva, del teu entorn, o centrar-te en alguns tipus de vegetació (flors, gramínies, fulles d'arbres,...). Això sí, sempre que es deixin altres exemplars que hi pugui haver al mateix lloc i no agafant espècies protegides, com les orquídiades. En les següents línies us ensenyarem com es premsen i preparen les plantes.

Font de la imatge: www.elhogarnatural.com

Més informació: www.museusdebanyoles.cat

@museusbanyoles museusdebanyoles culturabanyoles @culturabanyoles

QUÈ NECESSITES:

Per anar a buscar els exemplars:

- Una carpeta amb papers de diari doblats on posar les plantes o una carpeta amb separadors.
- Un bloc de notes i un boli per anotar on les agafes.
- Unes tisores, millor de podar, per tallar les branques.
- Els més meticulosos: una càmera de fotos o un mòbil per fotografiar la planta abans de tallar-la.
- Els que no vulguin anar carregats: només una bossa amb anses on posar les plantes.
- Tingueu en compte: com més gruixuda sigui la planta, més costarà d'assecar.

Per a preparar els exemplars:

- Fulls de diari
- Alguns llibres gruixuts, com atles o diccionaris
- Millor si teniu uns cartrons o unes fustes planeres perquè no agafin humitat ni la taula ni els llibres

PAS A PAS

- Quan arribem a casa, posarem cada planta entre dos fulls de diari (o mitjos fulls, segons la mida), amb una etiqueta o paper amb el lloc on l'hem trobat, el nom (si el sabem) i la data. Les apilonarem, posant més fulls de diari o cartrons entre plantes si és una mica gruixut, i hi posarem un cartró i uns quants llibres grans perquè facin pes.
- Mentrestant podem preparar amb l'ordinador o a mà unes etiquetes, on podem dibuixar una sanefa que faci bonic. Hi posarem aquestes paraules: Nom científic, Nom comú, Recol·lector (qui ha collit la planta), Data, Lloc, Observacions.
- L'endemà, traurem els llibres i revisarem els plec amb les plantes. Si els diaris es noten humits, es canvien per fulls nous. Si no ho fem, les nostres plantes agafaran humitat i es faran malbé. Ho anirem repetint cada dia fins que no es trobin diaris humits. Perquè les plantes quedin ben seques, les hauríem de deixar assecar com a mínim una setmana. S'ha de tenir paciència.
- Quan estiguin ben seques podem començar a preparar l'herbari:
 - o Enganxem les plantes en fulls en blanc, posant petits trossets de cel·lofana a les tiges (millor que encolar-ho), i enganxar-hi les etiquetes que hem fet, amb les dades que sapiguem de cada planta. Si sabem el nom comú de la planta, a internet podem trobar el nom científic. En cas de no saber el nom de la planta, deixem un parell de recomanacions:
 - A diversos espais web (*Facebook, Instagram o Reddit*) hi ha comunitats dedicades a donar informació sobre l'entorn, on hi podem trobar o preguntar el nom comú de l'exemplar que estiguem identificant.
 - Existeix una aplicació per a mòbils anomenada *PlantNet*, que analitza fotografies de plantes per a donar-te el seu nom científic a partir d'una base de dades. Molt útil quan et trobes una planta interessant i et pica la curiositat!

Més informació: www.museusdebanyoles.cat

- Podem enquadrar el llibre amb unes anelles i fer-hi una coberta ben xula.

PROPOSTA:

Alguna de les plantes de l'herbari t'ha cridat especialment l'atenció, o la trobes d'allò més bonica? Una gran idea és emmarcar algunes de les plantes que has recollit per l'herbari. Es tracta d'una manera molt original de donar color a una habitació. Si vols anar un pas més enllà et recomanem un quadre en relleu, combinant un dibuix/pintura amb parts de plantes enganxades (per crear una profunditat en la composició), i fins i tot es pot optar per un marc flotant o transparent. Hi ha un nombre infinit de possibilitats. Tenim ganes de veure què sou capaços de crear. Recordeu enviar-nos ho per *Twitter* o *Instagram* amb el hashtag **#Museusbnyacasa**

Més informació: www.museusdebanyoles.cat

@museusbanyoles museusdebanyoles culturabanyoles @culturabanyoles